

Громадський Простір «Волонтер». Таким чином наша молодь познайомилась с роботою U-Report – інтерактивним інструментом роботи з тисячами молодих людей. Це – опитування, які проводяться у звичних СМС - повідомленнях, Facebook, Messenger і Twitter. Ці опитування на актуальні для молоді теми: освіта, молодіжна політика, громадська активність, здоров'я та інші. А деякі з підлітків нашого центру відвідали молодіжний захід “Від мрій до дій” у м. Дніпро від U-Report.

Молодіжний центр при Центральній дитячій бібліотеці має декілька рідерів та великий банер з QR-кодами популярної та класичної літератури для підлітків та молоді.

Означені заходи та активності – пряме ствердження того факту, що на сьогоднішній день бібліотека залишається актуальним та важливим середовищем, вільним простором для підлітків та молоді, де можна отримати неформальну освіту, почитати літературу на гаджети чи у звичайному форматі, відвідати цікаві заходи, зробити щось своїми руками на мастер-класі, зустрітися з друзями, пограти на гітарі та заспівати пісні, зробити домашнє завдання, ознайомитися з важливою інформацією до що цікавих заходів у місті, та просто весело, цікаво та корисно провести час.

Узагальнюючи, можна зробити висновки, що сучасна дитяча бібліотека зараз працює за інноваційними принципами молодіжної політики, тобто для молоді, разом з молоддю та заради молоді, заради майбутнього країни.

Література

1. Базовий тренінг. Навчальна програма «Молодіжний працівник» 2017 [Електронний ресурс] : сайт «Молодіжний працівник» / документи. – Текст. Дані. – Режим доступу: <http://youth-worker.org.ua/about/training-levels/basic-training/> (дата звернення: 12.10.2017). – Назва з екрана.

2. Объявляем конкурс малых грантов для молодежи! [Електронний ресурс] : сайт «Мариупольский союз молодежи» / документи. – Текст. Дані. – Режим доступу: <http://www.mariupolunion.com.ua/news/3007.html> дата звернення: 12.10.2017). – Назва з екрана.

3. U-Report провів мотивуючий форум для молоді «Від Мрій до Дій» [Електронний ресурс] : сайт «Юнісеф в Україні» / документи. – Текст. дані. - Режим доступу: https://www.unicef.org/ukraine/ukr/media_31274.html (дата звернення: 12.10.2017). - Назва з екрана.

УДК 025.5:34(477)

Шевцова М. Л.
/Україна/

НОРМАТИВНО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ІНФОРМАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ НАУКОВИХ БІБЛІОТЕК В УМОВАХ СТАЛОГО РОЗВИТКУ

На сучасному етапі нормативно-правове забезпечення бібліотечно-інформаційної діяльності України перебуває на стадії формування системи правової охорони інтелектуальної власності і має певні результати щодо регламентації авторсько-правових відносин у сфері інформаційного виробництва і поширення інформації [1].

Основним законом, що декларує основи вітчизняного законодавства про інформаційну діяльність є Конституція України [3]. Згідно зі ст.34 кожен має право вільно збирати, зберігати, використовувати і поширювати інформацію усно, письмово або в інший спосіб – на свій вибір. Норми Конституції України, що закріплюють інформаційні права та свободи, також встановлюють права та обов'язки суб'єктів інформаційних відносин з приводу створення та поширення інформації певного виду, а також встановлюють обмеження щодо обігу інформації в державі та суспільстві.

Правове поле інформатизації в Україні представлено розробленими законодавчими органами нормативно-правовими актами: Закон України «Про інформацію» (від 02.10.1992) [8], «Про Національну програму інформатизації» (від 04.02.1998) [9], «Про основні засади розвитку інформаційного суспільства в Україні на 2007–2015 роки» [10] (від 09.01.2007) та ін.

Базовим законом, що регулює відносини щодо створення, збирання, одержання, зберігання, використання, поширення, охорони, захисту інформації є Закон України «Про інформацію» від 2 жовтня 1992 р. [8]. За останній час до закону було внесено багато доповнень і змін. Закон закріплює право особи на інформацію в усіх сферах суспільного і державного життя України, а також систему інформації, її джерела, визначає статус учасників інформаційних відносин, регулює доступ до інформації та забезпечує її охорону і визначає правові форми міжнародного співробітництва в галузі інформації. Для забезпечення успішного функціонування і розвитку національних систем інформації в Україні, згідно Закону, здійснюються пошукові фундаментальні та прикладні наукові дослідження в галузі інформаційної діяльності, створюються наукові установи, науково-виробничі підрозділи, об'єднання, асоціації, центри нових інформаційних технологій та інші формування.

Одним із напрямів реалізації державної інформаційної політики є впровадження Національної програми інформатизації, основні загальні засади формування, виконання та коригування якої регламентовані Законом України «Про Національну програму інформатизації» від 4 лютого 1998р. [9]. Головною метою Національної програми інформатизації, згідно Закону, є створення необхідних умов для забезпечення громадян та суспільства своєчасною, достовірною та повною інформацією шляхом широкого використання інформаційних технологій, забезпечення інформаційної безпеки держави.

Завдання, цілі та напрями розвитку інформаційного суспільства в Україні були визначені в Законі України «Про основні засади розвитку інформаційного суспільства в Україні на 2007–2015 роки» від 09 січня 2007 р. [10]. В ньому зазначається, що одним із головних пріоритетів України є прагнення побудувати орієнтоване на інтереси людей, відкрите для всіх і спрямоване на розвиток інформаційне суспільство.

До законів, що регламентують використання інформаційних ресурсів суспільства в інформаційно-аналітичній діяльності (далі – ІАД) в контексті інтелектуальної власності та авторського права можна віднести Закон України «Про доступ до публічної інформації» (від 13 січня 2011 р.), «Про інформаційні агентства», (від 28 лютого 1995 р.), «Про авторське право та суміжні права» (від 23 грудня 1993 р.). Крім того, в цих законах конкретизуються деякі положення Закону України «Про інформацію».

Порядок здійснення та забезпечення права кожного на доступ до інформації визначається Законом України «Про доступ до публічної інформації» [6] від 13 січня 2011 р. Метою цього Закону є забезпечення прозорості та відкритості суб'єктів владних повноважень і створення механізмів реалізації права кожного на доступ до публічної інформації. Закон України «Про інформаційні агентства» [7], прийнятий 28 лютого 1995 р., закріплює правові основи діяльності в Україні інформаційних агентств та їх міжнародного співробітництва. Згідно статті 5 Закону, діяльністю інформаційних агентств є збирання, обробка, творення, зберігання, підготовка інформації до поширення, випуск та розповсюдження інформаційної продукції, основними видами якої є: електронна, друкована, фото-, кіно-, аудіо- та відеопродукція, основне призначення якої – розповсюдження з метою задоволення інформаційних потреб громадян, юридичних осіб, держави. Закон України «Про авторське право і суміжні права» [4], прийнятий 23 грудня 1993 р., деталізує коло майнових прав та строки охорони авторського права та суміжних прав.

Розуміючи потребу громадян в отриманні належного доступу до джерел інформації, держава організовує та регулює діяльність бібліотек рядом нормативно-правових актів, серед яких базовим законодавчим документом є Закон України «Про бібліотеки і бібліотечну справу» [5] (від 27 січня 1995 р., в редакції від 16 березня 2000 р.), який затверджує статус бібліотек, правові та організаційні засади діяльності, встановлює вимоги до формування та збереження бібліотечних фондів, бібліотечного обслуговування, гарантує право на вільний доступ до

інформації, знань, залучення до цінностей національної та світової культури, науки та освіти, що зберігаються в бібліотеках.

Особливе місце серед правових важелів регулювання та розвитку бібліотечної справи в Україні займає загальнодержавна Стратегія розвитку бібліотечної справи на період до 2025 року «Якісні зміни бібліотек для забезпечення сталого розвитку України», затверджену розпорядженням Кабінету Міністрів України від 23 березня 2016 р. [11]. Аналізуючи сучасний стан бібліотечної справи, цей документ окреслює пріоритети діяльності бібліотек в умовах якісних змін, визначає стратегічні напрями розвитку бібліотечної справи і створює підґрунтя для розроблення державної політики та прийняття рішень у сфері культури, освіти та науки.

Серед нормативних документів, що регулюють застосування єдиних норм, правил, положень і вимог до різних об'єктів бібліотечної справи, особливе місце займають державні стандарти, головною метою яких є забезпечення взаємозамінності, технічної та інформаційної сумісності послуг бібліотек, уніфікації термінології, одиниць та форм обліку і звітності, єдиних вимірів ресурсів, продукції і послуг бібліотек, бібліотечного обслуговування. Перший національний стандарт ДСТУ 5034:2008 «Інформація та документація. Науково-інформаційна діяльність. Терміни та визначення» [2] встановлює українські терміни та визначення понять, використовуваних у різних сферах науки, техніки, освіти в процесі збирання, оброблення, шукання, зберігання та розповсюдження науково-технічної інформації. Терміни, установлені цим стандартом, рекомендовано використовувати в роботі інформаційних служб, інформаційних центрів, бібліотек і архівів, що діють в Україні та пов'язані з науково-інформаційною діяльністю. Саме в цьому ДСТУ закріплені терміни, які використовують в інформаційно-аналітичній діяльності: «інформація», «наукова інформація», «інформаційний аналіз», «інформаційна продукція», «інформаційні послуги», «інформаційно-аналітична діяльність», «оглядова інформація», «реферативна інформація», «інформаційно-аналітичні технології», «інформаційні ресурси», «інформаційно-аналітична продукція».

Отже, на сьогодні нормативна база, яка регулює бібліотечно-інформаційну сферу досить численна і складається з сукупності нормативно-правових актів, державних стандартів та організаційно-розпорядчих документів, які визначають державну політику в сфері інформації та інформатизації, правовий статут інформаційних ресурсів, інформаційні права громадян, регламентують інформаційну термінологію, уточнюють зміст діяльності інформаційних установ, зокрема наукових бібліотек ВНЗ, регулюють організаційно-правові засади їх функціонування.

У цілому, можна стверджувати, що сучасне нормативно-методичне забезпечення інформаційно-аналітичної діяльності наукових бібліотек неповною мірою охоплює складні процеси в системі сучасної бібліотечної справи. Більшість нормативних документів встановлюють стратегічні цілі, а не розробляють заходів для їх виконання. Використання нових видів інформаційних ресурсів, широкий асортимент інформаційно-аналітичної продукції не знаходять відображення у нормативних та законодавчих актах. Кардинальні зміни у науково-практичній діяльності сучасних наукових бібліотек потребують перегляду та доповнень в чинний Закон України «Про бібліотеки і бібліотечну справу». Необхідно, відповідно до нових функцій бібліотек, розробити стратегії розвитку нових якостей інформаційно-аналітичних структур наукових бібліотек, закріпити порядок та форми інформаційно-аналітичної діяльності наукових бібліотек ВНЗ на рівні нормативно-правового регулювання. Перспективним є подальше дослідження нормативно-методичного забезпечення інформаційно-аналітичної діяльності вітчизняних наукових бібліотек в умовах сталого розвитку суспільства.

Література

1. Воскобойнікова-Гузева О. Стратегії розвитку бібліотечно-інформаційної сфери України: генезис, концепції, модернізація : монографія / О. Воскобойнікова-Гузева. – Київ: Академперіодика, 2014. – 362с.

2. Інформація і документація. Науково-інформаційна діяльність. Терміни та визначення понять : ДСТУ 5034:2008. – Чинний від 2009–01–01. – Київ : Держспоживстандарт, 2009. – 38 с.

3. Конституція України [Електронний ресурс] : прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 р. № 254к/96-вр // Верховна Рада України. Законодавство : офіц. сайт. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>

4. Про авторське право та суміжні права [Електронний ресурс] : Закон України від 23 грудня 1993 р. № 3792-12 // Верховна Рада України. Законодавство : офіц. сайт. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/3792-12>

5. Про бібліотеки і бібліотечну справу [Електронний ресурс] : Закон України від 27 січня 1995 р. № 32/95-ВР // Верховна Рада України. Законодавство : офіц. сайт. – Режим доступу : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/32/95-%D0%B2%D1%80>

6. Про доступ до публічної інформації [Електронний ресурс] : Закон України від 13 січ. 2011 р. № 2939-VI // Верховна Рада України. Законодавство : офіц. сайт. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2939-17>.

7. Про інформаційні агентства [Електронний ресурс] : Закон України від 28 лютого 1995 р. № 74/95-вр // Верховна Рада України. Законодавство : офіц. сайт. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/74/95-%D0%B2%D1%80>.

8. Про інформацію [Електронний ресурс] : Закон України від 2 жовтня 1992 р. № 2657-XII // Верховна Рада України. Законодавство : офіц. сайт. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/%202657-12>.

9. Про Національну програму інформатизації [Електронний ресурс] : Закон України від 04 лютого 1998 р. № 74/98-вр // Верховна Рада України. Законодавство : офіц. сайт. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/74/98-%D0%B2%D1%80>.

10. Про основні засади розвитку інформаційного суспільства в Україні на 2007–2015 роки [Електронний ресурс] : Закон України від 09 січня 2007 р. № 537-V // Верховна Рада України. Законодавство : офіц. сайт. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/537-16>.

11. Про схвалення Стратегії розвитку бібліотечної справи на період до 2025 року «Якісні зміни бібліотек для зміни бібліотек для забезпечення сталого розвитку України» [Електронний ресурс] : Розпорядження Кабінету Міністрів від 23.03.2016 № 219-р. - Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/219-2016-%D1%80>

Shevtsova M.

NORMATIVE-METHODICAL SUPPLY INFORMATIONAL AND ANALYTICAL ACTIVITIES OF SCIENTIFIC LIBRARIES IN CONDITIONS OF SUSTAINABLE DEVELOPMENT

The article presents the normative base of Ukrainian scientific libraries informational and analytical activity considering conditions of sustainable development.

УДК 021.1

Чумакова О. Є.
/Україна/

ІСТОРІЯ І ТРАДИЦІЇ БІБЛІОТЕЧНОЇ СПРАВИ В УМОВАХ СТАЛОГО РОЗВИТКУ ЛЮДСТВА

В зв'язку зі змінами, які відбуваються в останні десятиріччя в нашому суспільстві, значно виріс інтерес до історії бібліотечної справи на Україні. На сучасному етапі, коли продовжують розвиватися процеси формування нових суспільних відносин, з'явилася потреба відтворити цілісне уявлення про історичний спадок нашої культури, невід'ємною частиною якої завжди були бібліотеки. Тому історичний досвід діяльності народних бібліотек в контексті розвитку просвіти і культури набуває особливого значення.

Кардинальні соціально-економічні та політичні зміни що відбувалися на українських землях в XIX столітті призвели до сплеску активності як прогресивно налаштованої

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МАРІУПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІСТОРИЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
КАФЕДРА КУЛЬТУРОЛОГІЇ ТА ІНФОРМАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ**

**«ІНФОРМАЦІЯ ТА КУЛЬТУРА
В ЗАБЕЗПЕЧЕННІ СТАЛОГО РОЗВИТКУ ЛЮДСТВА»**

Збірник матеріалів
Міжнародної Інтернет-конференції

15 листопада 2017 року

Маріуполь 2018

УДК 316.7(063)

Редакційна колегія:

Г. І. Батичко, кандидат наук з мистецтвознавства, доцент (голова),
Ю. М. Нікольченко, доцент; С. В. Янковський, к. ф. н., доцент.

Затверджено на засіданні кафедри культурології та інформаційної діяльності
(протокол №8 від 18.12.2017)

Рекомендовано до друку та поширення через мережу Інтернет вченою радою історичного
факультету Маріупольського державного університету (протокол № 6 від 18.01.2018)

Інформація та культура в забезпеченні сталого розвитку людства : зб. матеріалів Міжнар. Інтернет- конференції, м. Маріуполь, 15 листоп. 2017 р. / Маріуп. держ. ун-т ; за заг. ред. Г. І. Батичко. – Маріуполь : МДУ, 2018. – 278 с.

Збірник містить матеріали Міжнародної Інтернет-конференції «Інформація та культура в забезпеченні сталого розвитку людства», яка відбулася 15 листопада 2017 року, в якій прийняли участь освітяни, науковці, громадські активісти з України та зарубіжних країн

У наукових виступах і доповідях учасників конференції висвітлені актуальні питання з проблеми забезпечення сталого розвитку людства, зумовленої розширенням впливу інформаційних та комп'ютерних технологій на соціальні інституції, сферу управління, інтенсивність міжкультурної взаємодії, творення нових, креативних практик соціальної взаємодії.

Видання адресоване науковцям, викладачам, аспірантам та студентам, а також усім, хто цікавиться сучасними проблемами науки та освіти.

© Автори тез, 2017
©МДУ, 2018

зі спеціальності 27.00.02 «Документознавство, архівознавство» (2012 - 2016).....	64
Вечерківська К. А. Біблотечний клуб як засіб формування інформаційно-комунікативних навичок.....	67
Гагаріна Н. А. Роль бібліотечних установ в забезпеченні цілей сталого розвитку.....	69
Головач В. В. Перспективні напрями та форми обслуговування користувачів НБ ВНЗ в умовах сталого розвитку суспільства.....	71
Гроздова І. В. Репозиторій фонду бібліотек ВНЗ як засіб забезпечення відкритого доступу до інформації.....	74
Дейниченко О. В. Значення краєзнавчої діяльності бібліотек у забезпеченні цілей сталого розвитку.....	77
Дьячкова М. А. Формування комунікативної політики наукових бібліотек ВНЗ у забезпеченні сталого розвитку України.....	80
Кіор Н. Д. Діяльність Маріупольської бібліотеки-філіалу ім. М. О. Некрасова в умовах сталого розвитку суспільства.....	83
Кір'якулова Т. В. Впровадження електронних інформаційних ресурсів в бібліотечну справу.....	85
Ковтуненко Н. О. Електронна бібліотека ВНЗ в умовах сталого розвитку.....	87
Луханіна І. А. Роль приватних книгозбірень в культурі українського бароко.....	89
Міліціна Л. В. Бібліотека ВНЗ в умовах сталого розвитку суспільства ХХІ століття: пріоритетні напрями розвитку.....	91
Назар'єва С. В. Сутність стратегій сталого розвитку маркетингової діяльності бібліотек.....	94
Натяма С. В. Збереження бібліотечних фондів: історія питання.....	95
Охріменко О. В. Княжі книгозбірні в освіті і культурі Київської Русі.....	98
Плохотіна Д. А. Збереження нотних видань в державних установах України.....	101
Сивак Д. С. Розвиток бібліотек засобами інформаційних технологій.....	103
Синенко Т. В. Організація інформаційного обслуговування у бібліотеках м. Маріуполя в умовах сталого розвитку громадян.....	104
Шаправська О. В. Молодіжні центри бібліотек в процесі формування громадянського суспільства.....	105
Шевцова М. Л. Нормативно-методичне забезпечення інформаційно-аналітичної діяльності наукових бібліотек в умовах сталого розвитку.....	107
Чумакова О. Є. Історія і традиції бібліотечної справи в умовах сталого розвитку людства... ..	110
Шейбут В. С. Якісні зміни бібліотек задля забезпечення сталого розвитку України.....	112
Яковенко Ю. Є. Роль інноваційних бібліотечних послуг у забезпеченні сталого розвитку.....	114

Секція

Сталий розвиток культури управління в Україні: історія, традиції, сучасність

Ангелинова І. А. Подолання інформаційної нерівності: український досвід в глобальному світі.....	118
Білоус К. В. Документаційне забезпечення механізму регулювання адміністративних питань в органах місцевої влади в Україні у період Національно-демократичної революції (1917-1921рр.).....	120
Білоусова В. Д. Популяризація архівних документів як напрям діяльності архівних установ.....	124
Вікторова П. В. Проблемы формирования информационной культуры украинского общества.....	126
Влас А. В. Інформатизація архівної справи як засіб організації інтелектуального доступу до архівних документів.....	128
Гунза Ю. С. Інформаційна складова семантичного аналізу документів Гетьманщини та Нової Січі (1734-1775).....	130
Зарецький Є. О. Особливості надання інформаційно-консультативних послуг.....	132
Іванова Д. М. Документування у Запорозькій Січі та Гетьманщині: інформаційно-аналітичне дослідження проблеми.....	134
Кригіна О. В. Метричні книги як історичне джерело: використання та забезпечення збереженості інформації.....	137
Кудлай В. О. Підходи до ідентифікації електронного документа в контексті впровадження	